

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 40C/316/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1415206789
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Kubiš
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2016:1415206789.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV sudcom JUDr. Michalom Kubišom v právnej veci žalobkyne: R.. S. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XX, Z. am R., T., zastúpená JUDr. Alanom Strelákom, advokátom so sídlom Na vřšku 12, 811 01 Bratislava, proti žalovanému: R.. P. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX, XXX XX P., zastúpený Mgr. Andreou Ondriašovou, advokátkou so sídlom Nám. hraničiarov 18, 851 03 Bratislava, o zaplatenie 23 000 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a .

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia o určení výšky náhrady trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 14.05.2015 domáhala od žalovaného zaplatenia sumy 23 000 eur s príslušenstvom z titulu nevrátenej pôžičky. Na odôvodnenie žaloby uviedla, že ako veriteľ uzatvorila so žalovaným ako dlžníkom dve zmluvy o pôžičke, a to dňa 27.10.2009, na základe ktorej poskytla žalovanému pôžičku vo výške 21 000 eur a dňa 04.12.2009, na základe ktorej poskytla žalovanému pôžičku vo výške 2 000 eur. Podmienky vrátenia uvedených pôžičiek, najmä čas splnenia a spôsob plnenia, neboli bližšie dohodnuté. Poukázala na to, že žalovaný uznal svoj dlh čo do dôvodu a výšky dňa 27.10.2009 a 04.12.2009, a to v potvrdení zo dňa 27.10.2009 a 04.12.2009. Výzvou zo dňa 23.05.2012 vyzvala žalovaného, aby svoj dlh zaplatil v lehote 3 dní od doručenia výzvy, žalovaný však svoj dlh nesplnil ani len čiastočne.

2. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Poukázal na to, že zmluvy o pôžičke boli uzatvorené ústne, čas a spôsob vrátenia poskytnutých prostriedkov neboli dohodnuté. S poukazom na § 100 ods. 1, § 101 a § 563 Občianskeho zákonníka mal za to, že uplatnené právo žalobkyne na vrátenie pôžičiek je premlčané, a preto vzniesol námietku premlčania. Uviedol, že všeobecná trojročná premlčacia doba v danom prípade začala plynúť nasledujúci deň po uzavretí zmlúv o pôžičke a uplynula dňa 28.10.2012, resp. 05.12.2012. Poukázal pritom na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Českej republiky s tým, že judikatúra súdov je v tejto otázke ustálená. Čo sa týka tvrdenia žalobkyne, že údajne uznal svoj dlh čo do dôvodu a výšky uviedol, že potvrdenia zo dňa 27.10.2009 a 04.12.2009 podpísal na žiadosť žalobkyne a potvrdil nimi, že prostriedky titulom pôžičky od žalobkyne prevzal. V žiadnom prípade však nemožno tento právny úkon považovať za uznanie dlhu. Potvrdenia neobsahujú prejav uznania dlhu ani príslub zaplatenia peňažných prostriedkov ako obsahové náležitosti uznania dlhu v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka.

3. Žalobkyňa v reakcii na vyjadrenie žalovaného uviedla, že rozhodovacia prax nerozlišuje medzi právom vyzvať dlžníka na zaplatenie dlhu a právom vymáhať dlh s tým, že umožňuje vymáhať dlh, ktorý

ešte nie je splatný. Na uvedený nedostatok poukázalo aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/146/2008, ktoré túto otázku riešilo odlišne. Uviedla, že treba rozlišovať právo na vyzvanie na splnenie dlhu, čiže právo na vykonanie právneho úkonu a právo na vymáhanie dlhu. Právo na vyzvanie je obsahom § 563 Občianskeho zákonníka a toto treba aplikovať aj na § 101 Občianskeho zákonníka. V tomto konkrétnom prípade sa jedná o dve premlčacie doby. Prvá začala plynúť nasledujúci deň po poskytnutí pôžičiek, a druhá deň nasledujúci po dni, keď sa dlh stal splatný. Poukázala tiež na to, že peniaze požičala žalovanému v dobrej viere, bol to jej partner, preto si ani nedohodli bližšie podmienky vrátenia pôžičiek, avšak nakoľko tie peniaze stále nevracal, tak ho vyzvala na vrátenie, pričom on ju ubezpečoval, že má ešte tri roky, kým sa to premlčí. Uviedla, že postupovala podľa rád svojich právnikov, ktorí jej uvádzali, že stačí ak žalovaného vyzve. Vzhľadom na uvedené mala za to, že vznesená námietka premlčania zo strany žalovaného je v rozpore s dobrými mravmi, a preto by na ňu súd nemal prihliadať.

4. Súd pri rozhodovaní vychádzal z nasledovného skutkového stavu:

Žalobkyňa ako veriteľ uzatvorila so žalovaným ako dlžníkom dve ústne zmluvy o pôžičke, a to dňa 27.10.2009, na základe ktorej poskytla žalovanému pôžičku vo výške 21 000 eur a dňa 04.12.2009, na základe ktorej poskytla žalovanému pôžičku vo výške 2 000 eur. Podmienky vrátenia uvedených pôžičiek neboli medzi stranami dohodnuté. Výzvou zo dňa 23.05.2012 žalobkyňa vyzvala žalovaného na zaplatenie dlhu z predmetných zmlúv o pôžičke do 3 dní od doručenia výzvy s tým, že v opačnom prípade bude nútená podať žalobu na súd. Žalovaný si výzvu prevzal dňa 24.05.2012, dlžnú sumu však žalobkyni nevrátil. Uvedený skutkový stav nebol medzi stranami sporný, navyše vyplýva aj z potvrdenia zo dňa 27.10.2009 a 04.12.2009 (č.l. 7 a 6 spisu), z výzvy zo dňa 23.05.2012 (č.l. 9 spisu) a z doručenky k výzve (č.l. 10 spisu). Z potvrdenia zo dňa 27.10.2009 (č.l. 7 spisu) súd zistil, že žalovaný v ňom potvrdil, že dňa 27.10.2009 prevzal od žalobkyne sumu vo výške 21 000 eur z titulu pôžičky a z potvrdenia zo dňa 04.12.2009 (č.l. 6 spisu) súd zistil, že žalovaný v ňom potvrdil, že dňa 04.12.2009 prevzal od žalobkyne sumu vo výške 2 000 eur z titulu pôžičky.

5. Po právnej stránke súd vec posúdil nasledovne:

Podľa § 657 zákona č. 40/1964 Zb. Občianky zákonník (ďalej len "O.z.") zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 100 ods. 1 O.z. právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 100 ods. 2 prvá veta O.z. premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

Podľa § 101 O.z. pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 563 O.z. ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

6. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa ako veriteľ uzatvorila so žalovaným ako dlžníkom dve ústne zmluvy o pôžičke, a to dňa 27.10.2009, na základe ktorej poskytla žalovanému pôžičku vo výške 21 000 eur a dňa 04.12.2009, na základe ktorej poskytla žalovanému pôžičku vo výške 2 000 eur. Takisto nebolo sporné, že podmienky vrátenia uvedených pôžičiek neboli medzi stranami dohodnuté. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného sa súd v prvom rade zaoberal tým, či právo žalobkyne na vrátenie predmetných pôžičiek je premlčané. Pritom súd dospel k záveru, že tomu tak je. Všeobecne totiž platí, že v prípade, ak splatnosť dlhu nebola dohodnutá a ani inak určená, začína premlčacia doba plynúť dňom nasledujúcim po tom, keď dlh vznikol. Vyplýva to z toho, že veriteľ môže už nasledujúci deň po vzniku dlhu vyvolať splatnosť dlhu, a teda svoje právo aj vykonať. Ak teda v predmetnom prípade žalobkyňa uzavrela so žalovaným prvú zmluvu o pôžičke dňa 27.10.2009, na základe ktorej mu v ten istý deň poskytla pôžičku vo výške 21 000 eur, začala všeobecná trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva domáhať sa vrátenia pôžičky plynúť dňom 28.10.2009 a uplynula dňa 28.10.2012. V prípade druhej zmluvy o pôžičke zo dňa 04.12.2009 začala všeobecná trojročná

premlčacia doba plynúť dňom 05.12.2009 a uplynula dňa 05.12.2012. Ak potom žalobkyňa podala žalobu na súd až dňa 14.05.2015, urobila tak oneskorene, a pre dôvodne podanú námietku premlčania zo strany žalovaného neostávalo súdu iné, ako jej žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

7. Pokiaľ žalobkyňa v súvislosti s otázkou začiatku plynutia premlčacej doby argumentovala tým, že v danom prípade treba rozlišovať právo na vyzvanie na splnenie dlhu, čiže právo na vykonanie právneho úkonu a právo na vymáhanie dlhu, pričom sa jedná o dve premlčacie doby, kedy prvá začala plynúť nasledujúci deň po poskytnutí pôžičiek, a druhá deň nasledujúci po dni, keď sa dlh stal splatný, a v tejto súvislosti poukazovala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/146/2008, tak k tomu súd uvádza, že predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu, v ktorom je tento názor obsiahnutý, predstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe súdov, a to nielen v Slovenskej republike, ale aj v Českej republike (vychádzajúcej zo zhodnej právnej úpravy). Právny názor na otázku začiatku plynutia premlčacej doby v prípade, ak splatnosť dlhu nebola dohodnutá a ani inak určená, je nielen v právnej teórii ale aj v súdnej praxi dlhodobo a konštantne jednotný v tom, že v takomto prípade začína premlčacia doba plynúť dňom nasledujúcim po tom, keď dlh vznikol (porov. napr. Š. Luby: Slovenské všeobecné súkromné právo. 1 zväzok, Bratislava: Knižnica Právnickej jednoty 1941, str. 386, ktorý uvádza, že plynutie času pri premlčaní začína v prípade relatívnych právnych nárokov, t.j. aj práva obligačného vtedy, ak sa stali splniteľnými, t.j. actio nata; ak ale splatnosť závisí od vypovedania pohľadávky veriteľom, potom začne premlčanie od okamžiku vzniku pohľadávky, alebo Š. Luby: Občianskoprávny nárok, Bratislava: Právnické štúdie 1958, str. 270, ďalej Fekete, I.: Občiansky zákonník1. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 498, tiež Krajčo, J., Občiansky zákonník. Komentár, Bratislava: Eurounion 2015, str. 2458, príp. Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol.: Občiansky zákonník. Komentár. Sv. II. 2. vyd., Praha: C. H. Beck 2009, str. 1656). Z rozhodnutí súdov možno poukázať napr. na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 3Cz 99/81 zo dňa 30.11.1981 uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk pod č. R 28/1984, podľa ktorého ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá ani inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu, obdobne sp. zn. 3 Cz 51/83 zo dňa 31.08.1983 uverejnené pod č. R 11/1988, ďalej napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/25/2003 zo dňa 24.06.2003 uverejnené pod č. R 91/2004, sp. zn. 1Cdo/148/2004 zo dňa 16.12.2004, sp. zn. 4Cdo/66/2006 zo dňa 26.09.2007, sp. zn. 1Cdo/197/2009 zo dňa 25.03.2010, rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 16Co/34/2011 zo dňa 20.02.2014, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/735/2013 zo dňa 30.04.2014, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16CoKR/14/2013 zo dňa 21.01.2014, rozhodnutie Okresného súdu Trenčín sp. zn. 17C/276/2015 zo dňa 14.07.2016, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/2634/2008 zo dňa 28.01.2011, sp. zn. 28Cdo/2645/2006 zo dňa 22.11.2006, sp. zn. 33Cdo/1289/2007 zo dňa 30.10.2009, sp. zn. 23Cdo/841/2009 zo dňa 18.05.2009, sp. zn. 33Cdo/3986/2010 zo dňa 30.08.2012, sp. zn. 33Odo/665/2002 zo dňa 27.11.2002, sp. zn. 33Odo/918/2006 zo dňa 18.06.2008, sp. zn. 33Odo/846/2006 zo dňa 24.07.2008, sp. zn. 26Odo/1695/2006 zo dňa 22.01.2009, sp. zn. 33Odo/1174/2005 zo dňa 23.02.2006, rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31 Cdo/3881/2009 zo dňa 09.10.2013.

8. Od uvedenej ustálenej rozhodovacej praxe nemal súd dôvod odkloniť sa ani v prejednávacom prípade. Naopak, s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/146/2008 zo dňa 31.07.2008, na ktoré žalobkyňa poukazovala, sa súd nestotožnil, keďže objektívny charakter začiatku plynutia premlčacej doby na uplatnenie práva (ako tento vyplýva z § 101 O.z.) robí závislým na subjektívnom rozhodnutí veriteľa vyvolať alebo nevyvolať splatnosť dlhu cestou výzvy na zaplatenie dlhu podľa § 563 O.z., a tým mu umožňuje posúvať začiatok plynutia premlčacej doby a premlčaciu dobu predlžovať (až na šesť rokov).

9. Čo sa týka argumentu žalobkyne, že žalovaný uznal svoj dlh čo do dôvodu a výšky dňa 27.10.2009 a 04.12.2009, a to v potvrdení zo dňa 27.10.2009 a 04.12.2009, tak s týmto sa súd nestotožnil, keďže z predložených potvrdení zo dňa 27.10.2009 a 04.12.2009 jednoznačne vyplýva, že žalovaný v nich len potvrdil, že dňa 27.10.2009 prevzal od žalobkyne sumu vo výške 21 000 eur z titulu pôžičky a dňa 04.12.2009 prevzal od žalobkyne sumu vo výške 2 000 eur z titulu pôžičky. Potvrdenia neobsahujú prejav uznania dlhu žalovaného ani prísľub zaplatenia peňažných prostriedkov ako obsahové náležitosti uznania dlhu v zmysle § 558 O.z. (porov. tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/116/2009 zo dňa 27.10.2010).

10. Pokiaľ ide o žalobkyňou namietaný rozpor vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného s dobrými mravmi, k tomu súd uvádza, že v konaní žalovaného nezistil žiadne znaky dosahujúce intenzitu rozporu s dobrými mravmi, pre ktoré by nemal na vznesenú námietku premlčania prihliadnuť. Ak žalobkyňa v tejto súvislosti poukazovala na to, že peniaze požičala žalovanému ako svojmu partnerovi, a preto si ani nedohodli bližšie podmienky vrátenia pôžičiek, avšak nakoľko žalovaný peniaze stále nevracal, tak ho vyzvala na vrátenie, pričom on ju ubezpečoval, že má ešte tri roky, kým sa to premlčí, tak súd k tomu uvádza, že ani partnerský vzťah žalobkyne so žalovaným jej nebránil v tom, aby si so žalovaným dohodla konkrétny čas vrátenia pôžičiek, rovnako ako jej nebránil v tom, aby so žalovaným uzavrela písomné zmluvy o pôžičke, v ktorých by takýto konkrétny čas uviedla. To platí o to viac, ak v rovnaký deň, ako došlo k pôžičkám, došlo na žiadosť žalobkyne k písomnému potvrdeniu prevzatia poskytnutých peňažných prostriedkov zo strany žalovaného (s úradne osvedčeným podpisom žalovaného). Pokiaľ ide o ubezpečovanie žalobkyne zo strany žalovaného po výzve na zaplatenie dlhu, že má ešte čas, kým sa dlh premlčí, súd poukazuje na to, že z tohto konania žalovaného nemožno automaticky vyvodzovať rozpor s dobrými mravmi. Samotná žalobkyňa pritom uviedla, že postupovala podľa rád svojich právnikov, ktorí jej uvádzali, že stačí ak žalovaného vyzve. Žalobkyňa nič nebránilo v tom, aby podala žalobu hneď potom, ako žalovaný dlh nesplnil v lehote uvedenej vo výzve zo dňa 23.05.2012 (ktorú si žalovaný prevzal dňa 24.05.2012), v ktorej žalobkyňa vyzvala žalovaného na zaplatenie dlhu do troch dní od doručenia výzvy s tým, že v opačnom prípade bude nútená podať žalobu na súd. Namiesto toho žalobkyňa podala žalobu na súd až dňa 14.05.2015, teda takmer po troch rokoch od uplynutia lehoty ňou určenej vo výzve, a po takmer šiestich rokoch od poskytnutia pôžičiek žalovanému. Žalobkyňa teda nepostupovala v súlade so zásadou "vigilantibus iura scripta sunt" (práva patria bdelym).

11. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobkyňa ako v celom rozsahu neúspešnej strane sporu uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s § 262 ods. 2 C.s.p. po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozsudkom, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.